

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Rigsdagsbeslutning om Afslutning af en Traktat vedrørende Forligsbehandling, retlig Afgørelse og Voldgift mellem Danmark og Belgien.

(Forslag til Rigsdagsbeslutning findes i Tillæg A. Sp. 6037).

Formanden: Under denne Sag vil ogsaa de under Punkt 4, 5 og 6 paa Dagsordenen opførte Sager kunne behandles.

Sagen sattes til Forhandling.

Udenrigsministeren (Moltesen): De fire Forslag til Rigsdagsbeslutning, som jeg herved har den Ære at forelægge for det høje Ting, ligger i samme Plan som de Voldgifts- og Forligstraktater mellem Danmark og de nordiske Lande, Polen, Tyskland og Frankrig, som den danske Rigsdag enstemmigt har vedtaget, og som den danske Rigsdag altid har ønsket at Danmark skulde kunne slutte, efter at den i 1904 havde vedtaget en Voldgiftstraktat mellem Danmark og Nederlandene uden Forbehold. Med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg fremsætte mine Udtalelser om alle disse fire Forslag under eet, idet jeg med Hensyn til Enkeltheder tillader mig at henviser til de til hvert af Forslagene hørende Bemærkninger.

Den under 30. November 1926 undertegnede Voldgiftstraktat mellem Danmark og Czekoslovakiet tilhører samme Type af moderne Voldgiftstraktater som den under 5. Juli f. A. afsluttede dansk-franske Voldgiftstraktat. Uden at sondre mellem Stridigheder af retlig og politisk Art foreskriver den, at enhver Tvist, som ikke har kunnet løses ved diplomatiske Forhandlinger eller ved en særlig uforbindende Forligsforhandling, skal løses ad retslig Vej. Dog indeholder Traktaten i Artikel 19 en Bestemmelse, som ikke findes i den dansk-franske Traktat, men som findes i de med de nordiske Lande og Tyskland afsluttede Voldgiftstraktater. Denne Bestemmelse gaar ud paa, at hvis Voldgifts- eller Retskendelsen fastslaar, at en af en Domstol eller anden Myndighed i en af Staterne truffen Afgørelse helt eller delvis er i Strid med Folkeretten, og Følgerne af denne Afgørelse efter den paagældende Stats Forfatning ikke eller kun delvis kan afbødes, skal der ved Kendelsen ydes den forurettede Part en passende Godtgørelse paa anden Maade.

Den under 11. December forrige Aar

afsluttede Forligs- og Voldgiftstraktat med Litauen er helt i Overensstemmelse med Traktaterne, som jeg har omtalt, kun at der i denne ikke findes Bestemmelser svarende til de Bestemmelser, jeg omtalte i Artikel 19 i den dansk-czekoslovakiske Traktat.

Hvad angaar den under 18. December forrige Aar afsluttede Konvention om Oprettelsen af et Forligsnævn mellem Danmark og Estland, skal jeg meddele, at man fra dansk Side, inden man begyndte at forhandle om den foreliggende Konvention, meddelte den estniske Regering, at den danske Regering vilde anse det for mest tilfredsstillende, dersom der med Estland kunde sluttes en Traktat af samme Art, som vi har sluttet ellers, baade om Voldgift og om Forligsbehandling. Den estniske Regering svarede imidlertid, at den for Tiden vilde foretrække kun at afslutte en Konvention som den her nævnte, nemlig om Forligsbehandling, vilde altsaa ikke gaa videre til ogsaa at faa en Voldgiftstraktat. Herpaa gik den danske Regering ind, og vi faar altsaa til Behandling her den foreliggende Konvention om et Forligsnævn med Estland, der omtrent svarer til det Forligsnævn, vi har med de nordiske Lande.

Den under 3. Marts d. A. undertegnede dansk-belgiske Forligs- og Voldgiftstraktat, der skal afløse den nugældende Voldgiftstraktat af 26. April 1905, følger i Hovedsagen de samme Linier, der ligger til Grund for de mellem Danmark og de nordiske Lande afsluttede Traktater. Den forpligter til Løsning ad fredelig Vej af alle Tvistigheder uden Undtagelse. Hvis en Løsning ikke kan naas ved Forligsbehandling, skal retlige Tvistigheder forelægges for den faste Domstol for mellempøkelig Retspleje, medens politiske Tvistigheder skal afgøres ved en Voldgiftsret, nedsat i Overensstemmelse med Haag-Konventionen af 18. Oktober 1907. Traktaten omfatter tillige Kongo. I en til Traktaten knyttet Undertegningsprotokol har Parterne truffet visse Bestemmelser med Hensyn til Spørgsmaalet om Traktatens tilbagevirkende Kraft.

Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale de fire Forslag til Rigsdagsbeslutning til det høje Tings Velvillie.

Vanggaard: Man kan konstatere en glædelig Udvikling paa dette Omraade i de senere Aar, og den fortsættes stadig, idet der i Dag foreligger ikke mindre end fire Traktater til Behandling i dette høje Ting. Der er den store Forskel paa disse Traktater og deres Forgængere, at de omfatter alle